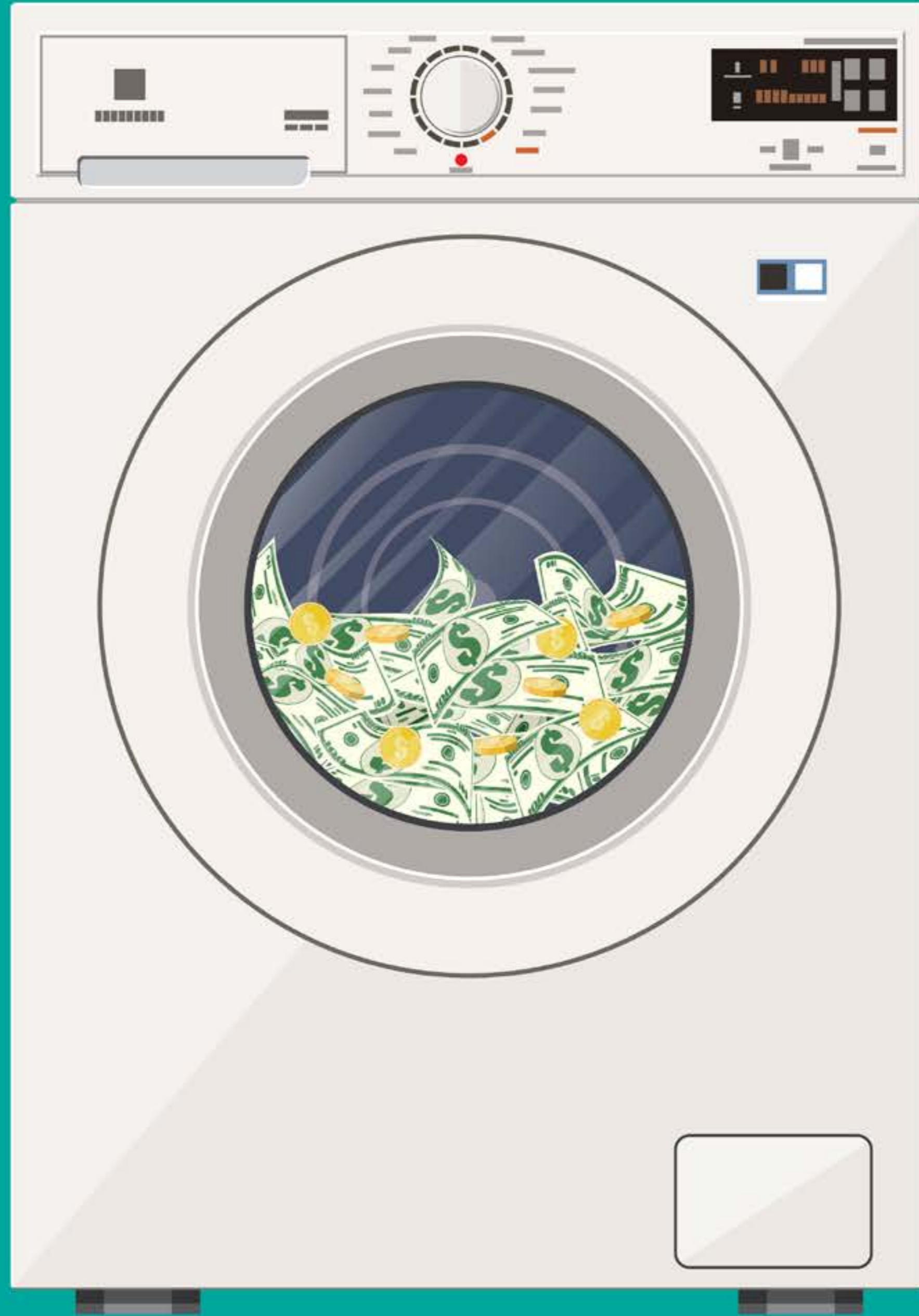

Objection!

Temmuz 2020

13

**TİCARİ HAYATTA GÖRÜNMEZ TEHLİKE:
SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI
DEĞERLERİNİN AKLANMASI SUÇU**

TİCARİ HAYATTA GÖRÜNMEZ TEHLİKE: SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİN AKLANMASI SUÇU

Teknolojinin sürekli gelişmesi ile birlikte alım-satım ve yatırım işlemleri daha kolay hale gelmiş ve yatırım, satış gibi işlemlerin internet üzerinden gerçekleştirilmesi yaygınlaşmıştır. Buna bağlı olarak malvarlığını yönetmenin daha pratik hale gelmesi ile de kişilerin internet üzerinden ve farklı veri tabanlarından gerçekleştirdikleri işlemlerin denetlenebilmesi zorlaşmış, özellikle de para transfer ağının hem birey bazında hem de genel anlamda takibi, gerek yapılan işlem sayısından gerekse yapılan işlemlerin hızından dolayı güçleşmiştir.

Özellikle son dönemde, mobil bankacılık, bitcoin alım-satım platformları, çeşitli yatırım siteleri ve uygulamaları ile birlikte transfer edilen veya olunan paranın kaynağının tespiti giderek zorlaşmakta olup kaynağı tespit edilemeyen ve şüpheli şekilde elde edilen yüksek miktarlar piyasanın da dalgalanmasına sebep olmaktadır.

Bu bağlamda, eski adıyla “kara para aklama” olarak bilinen suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması suçu, Türk Ceza Kanunu’nun 282. maddesinde düzenlenmiştir. Bu suçla korunan hukuki değer esasında kamuda toplum barışının ve huzurunun sağlanması ve korunması olmakla birlikte ayrıca bu suçun işlenmesinin ekonomik ve ticari hayat üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır. Şöyle ki, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu ile suçun finansmanının önlenmesi, organize suç ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele edilmesi, suç örgütlerinin ekonomik gücünün çökertilmesi, finansal sistemin ve kuruluşların ekonomik denge ve istikrarının, bütünlüğünün, saygınlığının korunması ve rüşvetin yaygınlaşmasının önlenmesi amaçlanmakta olup bu bağlamda söz konusu suç hem koruduğu değerler hem de kamuya verdiği zarar ve yaratabileceği tehlikeler bakımından hayati bir öneme sahiptir.

Malvarlığı Değeri Kavramından Ne Anlaşılmalıdır?

Malvarlığı değeri ifadesinden, bir kişinin sahip olduğu, para ile ölçülen hak ve borçlarının tamamı anlaşılmalıdır. Bu manada malvarlığı değeri kavramı ekonomik anlamda bir değeri olan fiziki ve gayri fiziki her şey olabileceği gibi, bu değerleri temsil veya ifade eden her türlü belge, evrak veya kayıt da bu kapsamda kabul edilmelidir.

Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu Hangi Durumlarda Söz Konusu Olur?

Söz konusu suç Türk Ceza Kanunu m.282'de "Alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini, yurt dışına çıkararak veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla, çeşitli işlemlere tâbi tutan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır." şeklinde düzenlenmiş olup bu manada bu suçun oluşabilmesi için suç işlenerek elde edilen gelirleri yurtdışına çıkarma, gayri meşru kaynağını gizleme veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla çeşitli işlemlere tabi tutma seçimlik hareketlerinden birinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Önemle ifade etmek gerekir ki, bu suçun oluşabilmesi için kazancın yasa dışı yol ile elde edilmesi gerekmektedir. Bir diğer ifadeyle, kaynağın elde edildiği öncül suç, aklama suçunun varlık sebebidir. Yine, malvarlığının kaynağı olan suçun alt sınırı 6 ay veya daha fazla hapis cezasını gerektirmesi ise önemli bir husustur.

Bununla birlikte, bu suçu işleyen kişinin aynı zamanda kaynağın elde edildiği suçu işleyen kişi olması şart değildir. Şöyle ki, bu suçun meydana gelebilmesi için kişinin aklamayı amaçladığı malvarlığı değerinin yasal bir yoldan elde edilmediğinin bilincinde olması ve bu malvarlığını yurt dışına çıkararak, bunların gayrimeşru kaynağını gizleyerek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırarak aklamaya çalışması yeterlidir.

Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu Hangi Fiiller ile İşlenmektedir?

Suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanması suçu bakımından malvarlığının özellikle sermaye piyasası araçlarına yatırılması, sigorta poliçesi alınması, malvarlığının mali sisteme sokulması, mali sistem vasıtasıyla yurt içinde transfer edilmesi, birden fazla hesaba aktarılması ve daha sonra tekrar birleştirilmesi, başkası adına banka hesabına yatırılması, yasal yatırım olarak kullanılması gibi hareketler, söz konusu malvarlığı değerinin meşru yolla elde edildiği konusunda kanaat ve şüphe uyandırmaktadır.

Bunlara ek olarak, bu suç bakımından yalnızca internet üzerinden platformlar yoluyla değil, devamlı yüksek bedelli ve çok sayıda gayrimenkul veya araç satın alınması, yüksek bedelli sanat eserlerinin şüphe uyandırıcı şekilde satın alınması, yüksek miktarda bütün halde paranın birçok farklı alıcıya bölüştürülerek dağıtılıp sonrasında tekrar bütünletilmesi gibi değişik yöntemler de söz konusu olabilmektedir. Fakat, günümüzde gelişen teknoloji ve internet kullanımının giderek daha da kolay ve kullanışlı hale gelmesinden faydalanan kişiler son dönemde bitcoin'in de yaygınlaşmasıyla malvarlıkları ile ilgili işlemler için en çok internet üzerinden platformları tercih etmektedirler.

Özellikle son dönemde bitcoin'in giderek yaygınlaşması ve toplumda bitcoin'le yapılan işlemlerin ve bitcoin'e yapılan yatırımların artması ile, bitcoin alım-satım platformları da popülerleşmiş ve kişiler önemli işlemlerini bu platformlar üzerinden yürütür hale gelmişlerdir. Bu noktada bitcoin alım satım platformlarında kişilerin açtıkları hesaplar birçok karışık haneden oluşan bir numaraya sahip olduklarından, hesap numarası tespit edilse bile hesabın sahibi çoğu zaman tespit edilememekte ve kişilerin işlemleri takip edilememektedir. Buna bağlı olarak da bitcoin'in hem suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması suçunun işlerliğini arttırdığı hem de takibini zorlaştırdığı söylenebilecektir.

Örneğin, Nisan 2019'da Danimarka'lı bir kişi bitcoini bedelinden 10 kat fazlaya satarak şüphe çekmiş ve bu kişinin suçtan elde ettiği paraları bu şekilde fazla bedele bitcoin alım-satımı gerçekleştirerek ve açık arttırma platformlarında işlemler yaparak akladığı ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde Ocak 2020'de San Diego'da bir platform üzerinden yasa dışı madde satışı yapan ve bundan elde edilen parayı Bitcoin platformları üzerinden gerçekleştirdikleri işlemler ile aklayan iki genç 20 yıl hapis ve 500 bin dolar para cezası istemiyle yargılanmış, son olarak ise Haziran 2020'de Romanya merkezli bir kripto para borsası üzerinden gerçekleştirilen aklama operasyonu şebekenin yakalanması ile son bulmuştur. Hatta, bitcoin yoluyla bu suçun işlenebilme imkanı yalnızca kişileri değil bazı şirketleri de etkilemiştir. Öyle ki, Ocak 2020'de İngiltere merkezli bir Şirket, bitcoin alım-satım platformu eklentisi oluşturmuş ve fakat platformun takip ve denetiminin çok zor olması ve yasa dışı işlemlerin gerçekleştirilmesinin mümkün olması nedeniyle 3 ay sonra platformu kapatmıştır.

Tüm bunlardan da anlaşılacağı üzere bitcoin'in kullanımı ve bitcoin kullanımına elverişli platformlar yaygınlaştıkça günlük hayatta bu suça ilişkin örnekler artmakta olup söz konusu platformların takibi yakinen ve titizlikle yapılmalıdır.

Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu TCK'da Hangi Yaptırımla Karşılanmaktadır?

TCK'ya göre bu suçu işleyen kişinin üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı öngörülmüştür. Bu suç niteliği itibariyle şikayete bağlı olmadığı gibi, uzlaşma prosedürü de uygulanamamaktadır. Bununla birlikte, verilecek ceza miktarına bağlı olarak hükmün açıklanmasının geri bırakılması veya cezanın ertelenmesi kurumları uygulama alanı bulabilecektir.

Teori değil. Cevap.

Gökçe Avukatlık Ortaklığı

Editörler:

Av. Dr. Erkan Sarıtaş
erkan.saritas.@gokce.av.tr

Av. Hazal Algan
hazal.algan@gokce.av.tr

Av. Mehmet Toplu Yıldız
mehmet.topluyildiz@gokce.av.tr

Hakkımızda

Gökçe Avukatlık Ortaklığı birleşme ve devralma, iş ortaklığı, özel sermaye ve ortak girişim işlemleri, bankacılık ve finans, sermaye piyasaları, sigortacılık, teknoloji, medya, telekom ve internet, e-ticaret, veri koruma, fikri mülkiyet, regülasyon, ticari alacak takipleri, gayrimenkul, ticari ve ceza dava alanlarını içeren geniş bir yelpazede hukuki hizmetler sunan İstanbul'da bulunan bir hukuk bürosudur. Hukuki personel ve uzmanlığımız hakkında daha fazla bilgi için www.gokce.av.tr adresinden web sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

Lütfen bizimle iletişime geçin

contact@gokce.av.tr

0 212 352 88 33

OBJECTION! yalnızca genel bilgilendirme amacıyla hazırlanıp yayınlanmakta olup hukuki tavsiye içermemekte ya da avukat-müvekkil ilişkisi oluşturmamaktadır. Daha fazla bilgi almak istiyorsanız lütfen Gökçe Avukatlık Ortaklığı ile irtibata geçiniz. OBJECTION!'da yer alan hiçbir içerik Gökçe Avukatlık Ortaklığı'nın yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz ya da uygun bir şekilde kaynak olarak gösterilmeksizin yayınlanamaz. İçeriğin doğruluğunu sağlamak için gereken tüm çaba gösterilmiş olmasına rağmen, Gökçe Avukatlık Ortaklığı içeriğin doğruluğunu garanti etmemektedir ve burada yer alan bilgilerdeki herhangi bir hata veya söz konusu bilgilere güvenilmiş olması dolayısıyla sorumlu tutulamaz. OBJECTION! Gökçe Avukatlık Ortaklığı müvekkileri için hazırlanmıştır ve büronun müvekkileri dışındaki dolaşım olasılığı reklam olarak yorumlanamaz.

Daha fazla bilgi için, contact@gokce.av.tr adresinden iletişime geçebilirsiniz.